

József
gyermek-
SZ
ichenbergben)
11-12
3-4
s-utca sarkán,
emeleten.

rrás
fanyó víz.
emésztés és
ál. Gyomor
idült hólyag-

dvelltségü.
urnál.
b (0.6 lite-
res üvegek-
t 20 krral

gazgatósága.
készülék,
darabja frt 3.80; 2
kodik mindennemű
stb. emellett a
veszedelmének
erőt. Háztartások
rehabilitációban, gyógy-
olások hihetetlen
g. ből nélkül
ég. Helye nagy

gasse 4 sz.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.
HIRDETÉMÉNYEK,
előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden körülmények s ide intézendők.
Hétfőn levél csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben háshoz hordva vagy vidékre postán
küldve:
Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy hóra - - - - - 1 frt - kr.
Hirdetési díj:
Öt-hasábsopetisort egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábsopetisort 20 kr.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen. Csütörtök szeptember 16.

182. szám.

Menni vagy nem menni.

A szélső ellenzék politikai mivoltá-
nak eszmezaavarásában egy kérdés buk-
kant föl, a mi nem most jön először föl-
színre: az, hogy a közjogi ellenzék tagjai
belépjenek a delegációba,
vagy ne? Elfogadják-e a közjogi kiegye-
zési alapot egy igen fontos és alkotmá-
nyos szervezetünk kiegészítő részét ké-
pező intézmény elismerésével, avagy foly-
tassák a 18 éves passzivitást?

Ha a szélsőbaloldal a mi parlamen-
táris életünkben, benn a törvényhozó
teremben és kívül a nép közérületében,
valami hatalmas párt volna, a melynek
aktívja a jelenre nézve szamottevő vál-
tozást idézne elő a politikai közéletben:
ugy ez a téma nagyon érdekes volna
a megbeszélésre és megérdemelné, hogy
bővebben kifejtessenek a párt elhatáro-
zásának lehető következményei. A szélső-
baloldal azonban mai számbeli és intellek-
tuális viszonyaiban sokkal csekélyebb
kilátásokat ígér, hogysem a fölszínre
bukkant kérdést indokolt dolog volna
országos jelentőségű kérdéssé főfujni.
Reánk a monarchia és Magyarország
ügyeire nézve jóformán közös dolog, hogy
Hely ur és társai bemennek-e a delegá-
cióba vagy kívül maradjanak. Ha be-
mennek: azzal a szélsőbal nem lesz
rosszabb az ország politikai közviszonyai
nem lesznek jobbak. Az egész kér-
dést a maga jelentéktelen egyszerűségé-
ben kell csak tekinteni. Nem más az,
mint a szélsőbaloldali házi ügye. Egy
olyan ügy, a mit időnként fölszoktak
melegíteni. Amint hogy ez idő szerint is
a függetlenségi pártnak egyik kiválóbb
tagja hozta föl újra a kérdést.

Más pártnak házi ügyéhez semmi
szavunk. Majd elvégzik maguk. Mi tar-
tozkodunk nekik tanácsot adni, hogy
reájok nézve mi lesz jobb. A régi téma
újabb fölszínre hozatala alkalmából csak
egypár megjegyzést teszünk arra az
indokolásra, a mivel a még névtelen ma-
radni kívánó függetlenségi képviselő párt-
jának a delegációba való belépést ajánlja.

Önként értendő, hogy a fölszólaló
czik a párt elhatározásának nagyszabású
politikai következményeket tulajdonít.
Nem kevesebbet helyez kilátásba, mint a
hadsergeknek nemzeti szellemben való
átalakítását és a külügyi politikában
produkálандó gyökeres változásokat. Mert
hát a közös hadsereg, mint Janszki előtt
és Janszki után hirdetik, alkotmányellen-
es, osztrák szellemű; a külügyi politika
pedig gyáva, vak, süket és kretin. A
mit az a legújabb incidens is bizonyít,
hogy miért nem interveniált a monarchia
Sándor bolgár fejedelem érdekében.

A szélsőbaloldal annyit megenged, hogy eze-
ket a bajokat az ő pártja nem képes
szanálni, mert nem foglal helyet a dele-
gációban és nem diskurálhat Kálnoky
gróffal és Bylandt-Rheidt hadügyminisz-
terrel. A kormánypart persze nem is
akar segíteni semmit, mert ez az udvar
érdekeinek aláztatos és vak eszköze. A
mérsékelt ellenzék pedig, a szélsőbal
delegátus czikliró szerint, csak azért
jár a delegációba, hogy a katonai és
udvari köröket a saját részére meg-
hódítsa. Mindezekből tehát az követke-
zik, hogy a monarchia legfontosabb ér-
dekeit, mint leghivatottabb őrszemek,
csak a 48-as függetlenségi-párti delegá-
tusok védhetik meg. — Nem új előt-
tünk az önteltségnek az a cynikus szá-
jassága, a mivel a szélsőbaloldali min-

dig előáll, mikor fontos közérdekek
megmentéséről van szó. Hiszen az már
régidolog, hogy ez a párt az államfér-
fiúi képességeknek, az önzetlen hazafis-
ágnak és minden emberi és honfiumi
erénynek monopóliumát bírja, gyako-
rolja és hirdeti. Hanem az igazán érde-
kes újság, hogy a szélsőbaloldali egyik
szóvivője ma éppen az agyongyultt és
kárhoztatott delegációban találja föl a
monarchia és az ország védelmének leg-
erősebb föllegvárát. Eddig ez volt a
leggyűlöletesebb „közösügyes“ alkotá-
sok között S ime most a névtelen
szélsőbaloldali notabilitás egyenesen erre
a pozícióra mutat rá, a mely a legalkal-
masabb tér gyanánt kínálkozik a szélső-
baloldali nagyszabású politikai akciója
számára.

Ertjük mi azt, hogy a független-
ségi párt kényelmetlennek találja hely-
zetét. A 18 évi meddő küzdelembe, nem
lehet, beleuntak maguk és beleuntak a
választóik is. Új tét és irányt keresnek
a pártélet és működés fölfriessítésére.
Csakhogy van-e lehetőség számukra,
hogy miut párt mostani tömegükben az
eddig elfoglalt passzivitás teréről lép-
jenek? Aligha. Mert a szélsőbaloldalon
„48-as függetlenségi párt“ köpönyeg
alatt összekényszerített heterogén elemek
széthullása fenyegeti a pártot, valahány-
szor egy-egy újabb programcsinálási
vajadás küzdelmei állnak be. A párt
fölvilágosult, aktivitásra termett és mér-
sékletre hajló fiatalabb elemi lekött
kezekkel semmittevésre vannak kárhoz-
tatva a régi gárda orthodox és engesz-
telhetetlen töredéke miatt, s mindaddig,
a mig ezekből egy marad közöttük, nem vál-
toztathatnak az ősrégi öntelhetetlenségén
a nélkül, hogy a „kipróbált“ régi firmák
anathémáit fejőkre ne zudítanak.

Azután meg a szélsőbaloldali agili-
sabb elemi szeretnék már megszerezni
a „kormányképesek elnevezés“ föltételeit is.
Erre való volna a szándékolt közeledés
a közjogi alaphoz. Hanem erre azt
mondjuk: rázza le előbb ez a párt ma-
gáról azokat az elemeket, a melyek
minden alkalommal jelét adják a forra-
dalmi áramlattal való rekonszenvezésök-
nek. Hiszen alig van utcai zavargás, a
mit szélsőbaloldali képviselő el arranzsiroz-
nának és mérgezésének el. Tessék a
szélsőbaloldaliak előbb tisztára mosak-
kodni a zavart hajhászó, zendülésre
hajló velleitásoktól; csak azután lesz
módjában a „kormányképesek“ föltéte-
leiért versenyre kelni.

— Az ország közegészségügyi vi-
szonyai 1883-ban. Vaskos füzetben jelent
meg Tisza Kálmán miniszterelnök mint bel-
ügyminiszter jelentése az ország közegészség-
ügyi viszonyairól 1883-ban, a törvényhozás
mindkét házához. A jelentésből, — egyelőre
csak annyit említnék föl, hogy 1883-ban az
ország közegészségügyi jelentékeny haladást
tón. A születések száma 179,347-tel volt több
a halálozásokénál, s 111,662-vel több mint
1882-ben. A kórházi betegápolási forgalom
a megelőző évhez képest 53,971-gyel szapo-
rodott, jelölül annak, hogy a kórház gyógy-
segélyt és ápolását a lakosság mindig na-
gyobb bizalommal veszi igénybe. A hazai
fürdőket ez évben 12,424-en látogatták töb-
ben, mint az előzőben. A jelentés az adatok
és részleteik fölsorolásán kívül az ország
közegészség ügyének minden részleteiről,
tartalmazza a tuberkulózis kimutatását az egyes
országos kórházak forgalmának, s minden
egy-egy, nevezetesebb mozzanatainak.

A petroleumvám a „Bud. Corr.“ írja:
A mindkét részen levő kormányok közt a
vámtariffára vonatkozó tárgyalások újabb

fordulata alkalmából az osztrák sajtó ismé-
telve azt állítja hogy az osztrák pénzügyi
miniszter a magyar petroleum-ipar által igen
jelentékeny, milliókra menő összegekig rövid-
dül meg. Az országos statistikai hivatalnak
kiváltképen a petroleum forgalomra nézve
egy métermázság pontos statistikai kimuta-
tásai azonban az bizonyítják, hogy az
osztrák fogyasztási adóbevételek ezen meg-
rövidítése aránylag igen csekély és egybe-
sem hasonlítható azon összegekkel, melyeket
a fennálló viszonyoknál fogva, Magyarország
sűrűadó fejében Ausztriának fizet. Az 1885-re
vonatkozó ezen statistikai adatok szerint a
tisztított petroleum behozatala Ausztriából
nevezetesen az azban Galicziából Magyaror-
szágra 120,988,87 mma ugyanezen czikknek
kivitele pedig Magyarországról Ausztriába
mindössze nem többre mint 175,182,15 mma
rugott. Miután a tisztított petroleum beho-
zatala Amerikából, Romániából és Oroszor-
szágra Magyarországra külföldi van mutatva
és ez a behozatal 1885-ben Amerikából
675,348,5, Romániából 84,274. és Oroszor-
szágból 61,282,79 mmt. tett ki, világos, hogy
az Ausztriából Magyarországra importált
tisztított petroleum — a mi egyébiránt a
részletes kimutatásokból is bizonyul —
kizárólag a galicziai és alsó-ausztriai tisztít-
ó telepekről származik; Magyarország ennél-
fogva 1885-ben mindössze csak 54,193,28
mm-val többet vitt ki Ausztriába, mint ho-
zott be onnan hozzáuk. Ebből kifolyólag
csak is 352,000 frt évi adóösszegegről van
szó, nem pedig miut az osztrák lapok állí-
ják, milliókra menő összegekről.

A bolgár események.

A helyzet a bolgár regenség és az
orosz kormány közt rendkívül feszült. Az
orosz diplomácia úgy látszik nem akarja el-
árulni örömét a bolgár esiny sikerülte fölött
s egyrészt, hogy a formák látszatát megóvja
de másrészt, hogy Bulgáriát végleg az orosz
befolyás alá hajtja, nem siet rendezni a vi-
szonyt a regensséggel szemben. A regenssé-
nek természetesen ez a situáció türhetetlen
s ismételtlen kérdésekkel fordult Oroszország-
hoz, melyek nagy része eddig válasz nélkül
maradt. Az orosz consul Sopiában, tüntet-
leg ridegen bánik Bulgária sorsának mostani
intézőivel s a viszony Bogdanow ur és Stam-
bulowék közt korántsem mondható rózsásnak.
Az orosz tatica világosan látható. A bolgár
államférfiaknak teljesen meg kell puhulni s a
Sándor fejedelem visszahívására, czélzó igye-
kezetnek, ugyszint az oroszellenes actió-
nak végleg meg kell szünnie. Bulgáriának
alapjában oroszra kell válnia. Ne merítsenek
ők reményeséget csak az orosz testvérekből.
ne várjanak segítséget csak a czártól. Hall-
gassanak el az önnál és szabad Bulgária esz-
méjével s örüljenek, ha engedelmeskedhetnek
azon fejedelem parancsainak, kit a czár kegye
hozzájuk küld. Ez a tendentia. A Havasügynök-
ség inspirált sopiai jelentése eléggé bizonyítja
ezt. A mennyre ebből kiolvashatjuk, az orosz
kormány csak feltételek mellett hajlandó el-
ismerni a regensséget. Ilyen az orosz tisztek
viszonya a bolgár hadseregben, ilyen az az
óhajtás, hogy az új sobranje-választások ne
a fejedelem nevében történjenek, ilyen hogy
a Gruv féle esiny szereplői mentek legye-
nek minden bántódástól. Mindenekfölött pe-
dig szűnjék mindenkorra az oroszellenes iz-
gatás és az eltávozott fejedelem érdekében
történi tüntetések. Mindezekért cserébe ada-
tik a regenség elismerése, a czár jóindulata
és kilátásba helyeztetik, hogy az orosz kor-
mány ki fogja eszközölni a portánál Rumé-
lia végleges egyesítését Bulgáriával. Kétségtelen,
hogy a bolgár regensek mindenbe bele fog-
nak egyezni, a mit Bogdanow ur dictál. —
Egyebet mit is tehetnének!

Bécsből azt jelentik, hogy Kaulbars tá-
bornok, a bécsi orosz nagykövetség katonai
attachéja fog Sopiába orosz ügyvivőül kül-
detni.

A „République Française“ jelentése
szerint Anglia legközelebb végleg angol bir-
tokká akarja nyilvánítani Egyiptomot. Ha e
hir igaz, akkor úgy látszik, Salisburyék hi-
vek maradvány a Disraeli tanokhoz, a com-
pensationalis politika terére léptek.

A legújabb táviratok következők:

Sophia, szept. 15. A Havasügynökség
jelenté: Az orosz consulatának a regenség-
hez való viszonyára vonatkozólag még nem
lehet mondani, hogy ez a viszony rövid időn
eléggé békülékenyre változott, hogy külö-
nösen kielégítő megegyezésre vezessen. Diplo-
matiai körökben az a hir kering, hogy ide ily
értelmű utasítások érkeztek az
orosz kormánytól:
Oroszország közre fog működni a Ru-
méliával való unio létesítésére a hatalmak
beleegyezésével; Oroszország nem
fogja occupálni Bulgáriát, ki-
véve, ha ott tavargások lesznek;
a fejedelm választása a hatalmakkal folyta-
tandó tárgyalások végett határidő megállapi-
tása nélküli tétessék tanácskozás tárgya.

Eddig azonban a kormány az orosz
consulatustól még semmiféle hivatalos értesí-
tést sem kapott. Csupán tanácskozások foly-
tak a consul és a kormányzótanács tagjai
közt a regenség elismerése s orosz tisztek-
nek a bolgár hadseregbe való belépése tár-
gyában. A regenség elismerését illetőleg
Oroszország tartózkodó magatartást tanusít;
ami a másodikpontot illeti, úgy látszik, hogy
Oroszország azt kívánja, hogy Bulgária ebbe
beleegyezék.

A békülékeny viszony hely-
reállítását a regensséggel Oroszország bizony-
nyos feltételektől teszi függővé.
Mindenekelőtt azt kívánja, hogy szűn-
jék meg az izgatás Sándor fejedelem
visszatérése érdekében mely véleménye szerint hivatalos és
parlamentari körökben folyik. Erre nézve fel-
hozatik a kamara tegnapi ülésén le-
folyt jelenet, midőn az egész kamara fölál-
va kiáltotta: „Eljen a fejedelem!“ Továbbá
a küszöndili kerületben néhány elfogatás is
történt, melyeket Oroszország nem jó szem-
me néz. Főleg azonban azt kívánja Oroszor-
szág, hogy a bolgár kormány intézkedjék,
hogy a választások a nagy sobranje
részére, mely az új fejedelmet fogja választani,
ne Sándor fejedelem nevében
történjenek.

A regenség a maga részéről úgy látszik
nem akar oroszellenes politikát követni a mi
szándékaiból is kitűnik, de e pillanatban szá-
mot kell vetnie a közérülettel, a mennyiben
a fejedelem távozása még sokkal közelebb
esik, semhogy az iránti való rokonszenves
tüntetéseket meg lehetne akadályozni.

Altalában még mindkét részről hiányzik
a bizalom.

Sophia, szept. 15. A sobranje tegnapi
ülésének napirendjére a regenség nyilatko-
zatára adandó válasz és azon indítvány volt
küzteve, hogy a czárhoz távirati tét-
tétessék. Az ülés nem jutott
megállapodásra. A mai ülésben a
fölött fogtak tanácskozni, vajjon a távirat
elküldésének kérdése tárgyalás alá vétessék-e
vagy nem.

Bukarest, szept. 15. A félhivatalos
„Etoile Roumaine“ megzafolja az ellenzék
hirlapok által terjesztett ama hirt, mely
szerint Románia, Bulgária és Szerbia egye-
sülni fognak és a Szerb király fog a bolgár
trónra emeltetni.

Bécs, szept. 15. A „Politische Corres-
pondenz“ jelenté: Hir szerint Kaulbars tábor-
nok legközelebb Sopiába megy, mint
orosz diplomácia ügyvivő.

Sophia, szept. 15. A regenség előkészü-
leteket tesz arra, hogy mielőtt a jelenleg
ülésező közönséges sobranje elintézi az ügye-
ket, azonnal kiirassanak az újválasztások a
nagy alkotmányozó nemzetgyűlés számára,
melynek feladata lesz a fejedelem meg vá-
lasztása. A mi a jelenlegi sobranje pártvi-
szonyait illeti, arra számítanak, hogy a
Stanbulov-Karavelov-Radaslavov kormány-
nak, a csaknem teljes számban megjelent kelet-
ruméliei képviselők beleszámításával, 200 hiva-
lesz 90 Zankov-párti és conservativ ellenben
Kormánykörökben azt reménylik, hogy az új
választásoknál a kormánypart erősödni fog,
nevezetesen a keleti kerületekben és Kelet-
Ruméliában, Kemény haroz lesz alkalmasint

az északi körülményekben, hol a lakosság mostanáig kevésbé ellenzékesnek mutatkozott az orosz befolyás ellen.

Napi hírek.

Kinevezés A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság, Delhányi Béla, a szarvasi adóhi atinát alkalmazott gyakorló, a szabolcsi kir. adóhivatalhoz ideiglenesen VI. oszt. a főosztály vezetője.
Gyászje Kővesdi János a maga, mint nevelő gyermekei Bükky Dezső és Bükky Imre, — Bükky István nejevel Tóth Zsuzsanna és gyermekével — az összes rokonnak nevében is, a legmelyebb fájdalommal tudatják a legjobb feleség, gondos anya és ádózatéaz rokon, néhai BEKES SARA polgár Kővesdi Jánosné asszonynak főyő hó 15-én, hosszas szenvedés után, életének 56-ik boldog házasságának 36-ik évében történt gyászos elhunytát. A kedves halott pormaradványai folyó szeptember hó 17-én pénteken d. u. 3 órakor fognak elakarítani a ref. egyház szertartásai szerint az anna utcai temetőbe. Végzettségételére rokonságukat, ismerőseinket általaiban a n. é. közönséget szomorított szívvel meghívjuk Debreczen, 1886. Szeptember hó 15-én. Aida legyen a legjobb nő emlékezetű!

Barhamregyei hírek K r e c s á n y i Ignáz Viharod egymástán rendzi jótékony célokra az előadásokat. Ma az ottani önkéntes üzölő egyet javára adtja Berezik életképes a „Vetranok“ at, A jövő héten pedig a bihamregyei régészeti egylet alapítóje gyarapítására rendez egy előadást, — V a r a d o n m e g i n t t u z v o l t k e d d e v i r a d o r a. A Körös utca végén egy övezgy aszony nádtelű háza égett le. — A n. v. r a d i n a g y v a s á r b a n a s e r t é s v a s á r g y e n g e n ü t t ö k i. A szarvasmarhavásár brisai mérvet öltött. Csak hogy az árak alacsonyok voltak. A havásr mely az új évért német foyt le, szép eredményrel végződött. A két napon a bevétel volt első és második osztályú lovakkért összesen 440 frt. E két napon mintegy 100 új lovével adatott ki, s majdnem 209 áru tartent. Mintegy 1700 db. második osztályú és 200 db. első osztályú lo lett kiállítva. — A B e r e t t y ö a d o z a t a i. Szent Jobba egy kocsis és négy lo usztatás közben a Berettyó örvényébe kerülve a vízbe fullak.

Tanuló kerestetik. Telegdy K. L. főle könyvtárellátásához egy jó házból való négy gym. vagy ráiosztályt végzett tanuló kerestetik.

Ellenőrzési szemlék a honvédségnél. A m. kir. debreczeni első honvédségi parancsnokságával egyetértőleg megállapított terv szerint az ellenőrzési szemlék városunkban folyó évi október hó 24. és 25. napján reggeli 8 órakor a Péterfia-utcai honvédlaktanyában fog megtartani. Mitan az ellenőrzési szemlére megjelenni kötelezett honvéd beépítve — az eddigi szokott módtól eltérőleg — a felsőbb rendelkezések és a nyilvántartási utasítás 32-dik szakaszának 9-dik pontja értelmében nem behívójegyek, hanem az általános és nyilvános hirdetések kifüggesztése által eszközöztetik; az ellenőrzési szemlé minden tartósan szabad ságot és tartalékos honvéd, különböző nélküli arra, ha valyon az Debreczenben lakik, vagy pedig városunkban csak ideiglenesen tartózkodik, — honvéd igazolványi könyvecskéje előzetesen a fentkelt helyen és időben, minden további idezés

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczaja

A kínai császár menyegzője

Khina császára most készül házasságnál. Nagy szertartással megy az végbe, hogy ki legyen vagy jobban mondva, kik legyenek a menyasszonyok.
Khinaóban a Mandzsu-család az uralkodó. A bevett szokás az, hogy a császár feleségét és rabizogánit csak a „nyolcz zászló“, (pachi) és a „zászló“ (ch'jen) családok leányaiból választja. Nyolcz zászló az ama családok, kiknek ősei a XVII. században Khina entogalásánál részt vettek és ez a kalommal telepedtek a Khinában. A hódító hadseregben voltak például: mandzsu tatárok, mongol segédcsapatok és azok a kínai lázadók, kik a Ming családdal ellenszembentek voltak és azok ellenszembent a küllelenségnek nyújtottak segítséget. Ez oxból a nyolcz zászló összesége három küllő osztályra oszlik és pedig: a mandzsu vagy tatár zászló, kiket röviden mandzsuoknak neveznek; mongol zászló a röviden „mekka“ és a kínai zászló, kiket „hászbu“ vagy „kínai hadsereg“ néven is ö mernek. Erdétilag nem csak a nyolcz zászló alá tartozó hivatalnokok, hanem mindama zászlós családok leányai közül választottak a császár, melyeknél a család a hadsereghez bü marad, tekintet nélkül arra, hogy mint tiszt vagy csak mint közlegény szolgáltak, de később csak a mandzsu leányai juthattak a megismerettséghez és pedig a pekingeri mandarinok mind a kilenc osztályból, a vidékieknél pedig a pekinger hivatalnokok első két osztályából származott leányok.
A mostani előzetes választásnál, az uralkodó anyacsászárné parancsára, még szűkebb körben kijelölt meg a választás, a menyeyben

vagy felhívás bevárása nélkül az ellenőrzési szemlére megjelenni tartozik. — Az esketési és övezgyeségi bizonyítványok előzetesen nem kivántatik. — Hogy pedig az ellenőrzési szemlék által mindenki foglalatosságában a legelővőbb időre gátolassanak — a megjelenésre következő sorrend állapítottik meg, ugymint: Az 1886. évi október hó 24-én az 1875, 1876, 1877, 1878, 1880, és 1882 d. k. évben sorozott honvédek, — az 1886. évi október hó 25-én pedig az 1877, 1878, és 1880-dik évben sorozott huszárak, ugyazint az 1875 d. k. évi tartalékosok és a városunkban tartózkodó más közönségi születésű idegen magyar királyi és császári királyi osztrák honvéd zászlóaljhoz tartozó szabadzsákos és tartalékos honvédek. — Az ellenőrzési szemlére megjelenni nem kötelezetnek azok, kik az 1886 d. k. évben tanyleges szolgálattal állottak; — továbbá katonai kiképzéssel vagy fegyvergyakorlattal részt vettek és az 1874 d. k. évi tartalékos honvédek. Az utószemlé a fent kijelölt helyen f. évi nov. hó 16-dik napján reggeli 8 órakor lesz. A szemlére megjelenni köteles kürtösök a szemlé napján reggeli 7 órakor a szemlére tartó tisztelnél jelentkezni kötelesek. Ha valaki a megjelenési kötelezettségek közül a fő- és utószemlére is elegendő ok nélkül elmaradna, — a katonai fegyelmi büntetés alá fog vonsáni. Debreczen 1886. Szept. hó 6. — A városi tanács.

Hazaí Verai János Debreczenben. Hazaí Verai János „a haza koszorús vándor dalnok“ mint Tóth István, III éves hit. tanballagatához, és az egész Tanu ő ifjúságának sajátilag hazafiai szeretettel. írott leveleiben tudatja, ma délután Debreczenbe jön. Az emittet ifjúnak költem nyelnek — „E ő. szívek gyöngyét és élénk gróngyosorok“ — egy diszpedányt is megküldte, s ennek első lapjára a következő versorokat írta szintén „sajátilag“

B. Pest sz. pt. 14. 1886

Tekintetes ur Kérem Csütörtökön alkón tájban érkezem Tekintetes Főnök urat nagyon Kérem Tanuló Ifjúságát Kegyeskedjek Kiküldésről rendelkeznek.

A vasuti állomáshoz jöjének Hozzájok Hazafiasan Varsólek Hazafiasan szónoklók s lelkesitem Méltóztassanak Kijönni nagyon kérem Par napig lesz közöttük ott lettem Mert onnan Szalontára igyekszem Jöjének Komám pajtasaim Legyenek az én bajtársaim.

Fogadjanak lelkesedve Majd buzdítom szép verserek Kedves Komám bajtársaim Elvezetek jövőjüket babérjaim Ejen a Magyar Tanuló Ifjúság Fogadják meg bennük a szellem s Hazafiaság. Szellem és hazafiaság fogkeret Verjen A Magyar érzelmi Ifjúság szívében írtam szeptember 14-én 1886 B. Pesten.

Hazaí Verai János Dalnok.

Erre az ékes versszetre aztán számos diák ki is vonult az iudóházhoz.

Dalostély. A debreczeni ipros ifjúsági egylet dalköre f. hó 19-én, Vasárnap este a Nagyerdő Dobos p. állomában mint már emittettük táncvizsgálommal egybekötött dalostélyt rendez, melyre a t. közönség tiszteltet meghívatik. A dalkör ez alkalommal előnyösen ismert Boros Lajos karmester vezetésével fog működni s hisszük, hogy a közönség ez alkalommal nem csakély mű élvezetben fog részesülni.

A debreczeni termény- és áruárak-tár alapítói f. hó 18-án, d. u. 1/2, 4 kor a

városház nagytermében ülést tartanak, melynek tárgyait kézzel: jelentés a bizottsági munkálatakról és a további teendők. Részt vesznek az ülésen: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Simonffy Sámuel, Kovács Sándor, Szepessy Gusztáv, Sesztina Lajos, Holländer Gyula, Barger Henrik, Schimid Agoston és Szűcs Mihály urak.
A Debreczen — h. nánási vasut üzemeltetése A „Ves K. K.“ lap most teszi közre a magyar korona területén létező vasutak üzemeltetéseit júliushórlól és az 1886 ik év két hónapjáról. A debreczeni h. nánási vasut üzemeltetése júniusban 7,254 frt (a megelőző év hasonlóhavához képest + 2,964) km. kint 169 frt (+69 frt.) volt. F. évi Jan. 1-től július 31-ig pedig volt az összes bevétel 43,866 frt. (+12,846 frt) km kint 1020 (+299 frt.)

A főiskola köréből. Nagy esata napja volt a tegnapi. A kollégium egyk. tagastertme, meg annak parszomszéja, a lépi csók, a folyosók és a veu tisztas épület előtti tér volt a vérméki, de mégis heves elkésredett küzdelem színhelye. Harmadélszáz diák, kisebb és nagyobb, akadémiák és gymnazisták, állott szembe egymással, szendélylyel gyűlölettel addig, míg valamelyik jó torku kortes az ellen táborból fúhásgatón éljenzte a maga jelöltjét, mi közben arca neki pirul, szeméi lelkesedéstől lángolnak, kalapját magasba lengeti bal kezével, jobb keze öklét meg fenyegetőzve emelgeti az ellenfél felé, ki elsávt hadi állásba helyezi magát, mintha mindjárt birokra kelnének, bal lábát előre, a jobbat hátra vetve szegri a földre, mellett kifeszítve, karjait tiltakozva mozgatva a b és a cz betűt jó hosszan megayomva kiáltja vissza, hogy aubozozog! De már a következő pillanatban a sötét felhő eltűnik mindkettő arcáról, a szemek nem villámlanak haragtól és az ajk nem uenydorog, karjaik nem fenyegetőzök, hanem barátságosan szorítják meg egymás kezét és mintha semmisen törtéi volna köztük, panaszkodnak egymásnak, hogy milyen kegyetlenül rossz a brügö, mióta Csabán süti; vagy dicserik a Kis Pipát, a hol Gyuri bácsi a vandéglos, jó borért. Mert hát tegnap volt a felsőbb tanuló ok olvasó Együletének az évi alakuló és tisztújító közgyűlése. Ez azt a nagy eseményt két heti zajos, élénk korteskedés előzte meg, sőt még két hetinél is régiebb keletű, a mint ez már bevett szokás a nemes tanuló ifjúságnál, hivált mióta jelvényeket is választanak a farkasszem nező partoz és a folyó ügyek tárgyalása is partérekéből, az összetartas előmozdítása, a part számaranyának, tomsztozó és másnemű tehetségeinek kipuholása, bebizonyítása végett dívatba jött. Különösen ugyan, de teljesen érthető, hogy a partot sohasem az egylet alapzabályilag (ez egyletnél ilyet a szokás hozott létre és hagyományon alapul) legfőbb tisztviselő jelöltjei teremének. Ezek csak másodsorba és utólagosan jönnek szoba azon nagy kérdés mellett, ki legyen a könyvtárnok? E tisztességgel ugyan nagy és szép feladat és diák zsebehz viszonyitva becsületes javadalom van egybekötve. Könyvtárnokká választani tehát valakit a felsőbb tanuló olvasó egyletben, szép megtiszteltetés, bizalom a nemes tanuló ifjúság részéről és megjutalmazása alkotmányos uton a valódi érdemnek. Most Csapó Péter és Veres Balint, mind a kettő theologus, voltak a jelöltek. Piros szalagos és nemzeti szin kokárdás párt küzdött mellettük. De mielőtt Philipphez értek volna, csendes békeségben, a mint az ifjúság méltó sagához illik is, végig hallgatták együttesen piros szalagos, nemzeti szin szalagos egy-

mással állva, Illyes Endre mult évi szenior és hivatalból egyleti elnök évi jelentését, melyet az ő utódja Sass Béla olvasott fel. De még ezt is megelőzte Gereai Kálmán felügyelő tanár éber figyelemmel hallgatott és nagy lelkesedéssel kísért megnyitó beszéde, melyben az egylet, a főiskolai ifjúság e leg-rágibb, legerősebb együletének, legdrágább kiöncének multját, jelenét és jövőjét rajzolva a választásnál önmérsékletre és kellő komolyságra hívja fel az ifjúságot. A mult évi jelentésből kiemeljük, hogy az Egylet 100 frottal alapító tagja lett az E. M. K. E. nek 760 frt bevételéből 30 küllőbuzó lapot és folyóiratot jaratott, 120 frt új könyveket vásárolt és 173 frt meg meg is takarított. Könyvtárába több van 4000 kötet könyvvel; forgalma pedig az előlévben 3900 a másodkben 2200 db-ra ment. Mikor a jelentés felolvastattott, megkezdődött a szavazás, mely titkosan és bizalmi férfiak jelen étében foyt. Ezek a fiatalok Uram Istven menyire bennünk vannak már az alkotmányosságban és annak minden csinyja-binjában, s százféle fogásában. No de vele születik az már a magyar emberre! — véreben van mint akár a németgyűlölet. A kortesek mindig tudták, kik szavaztak már le, kik maradtak el a hűvek közül; és a ki jelen nem volt, már tudták hol a lakása, és párosával is külltek érte jó rabeszéleket tehettek pártívet; ha nem akár jönni, legyen nekik kapacitálni, meg erővel is felhozni. S gondoskodva volt arról is, hogy a lelk sedés le ne lohadjon és a várakozásban unalom ne öje ajpartot. A sok éljenzés, a kortesnéta erről segítettek. Tyűh! nagy a baj — jajveszékkel gonosz képpei egy terjedelmes vörös csokros bagoly diák. A Csapó pártiak roszt gyanitva futnak hozzá, a Vere-létek meg kárörvendve sompolyognak közlebe, megutadandó, mi az a nagy baj; talán Csapó Péter kisebbségben van leguabb is harmincz-czal. Mikor már nagy csoport kerekedik a gonosz képi bagoly diák körül, guonyos hangon elkiáltja magát, hogy Veres Balintnak még 100 embere van dugaszba a Bikában! Összesapja kezét s oiyat hahatárik hozzá, hogy meg a nemetiszinük okádások sem alhatják meg nevetés nélkül. Így foyt, de olykor neves jelentek közt is a szavazás, akár csak a fehér — meg a piros róza haraszt láttuk volna kisebbitett kiadásban megújulni; hol a York és Lancaster haz küzdött egymás ellen. Mindegyik szavazó polgár oiyon komolysággal lepett az urna elé, mintha csak a világéke sorsa felett kellene határozni. Boldog ilju kor! A záróra elérkezett. Az eredmény következő: aelnök lett Szabooska Mihály, esk. felügyelő; főjegyző: Papp Gusztáv, 4. th. aljegyző Kassay Béla 2 th; könyvtárnok: Csapó Péter 129 szavazattal a Vere Balint 106 szavazata ellenében. A megválasztottak mind Csapó pártiak. Este a győztes párt Kainat Antalnál gyűlt összes társas borozásra, hol az ékes díkezőlt bőven teremtek s közbe egy diák azt is kísütötte, hogy az nap este tete van Kosuth Lajos s zuletést napjának este véje. — Emelkedett is azonnallal a lelkesedés hővmerője és a kegyelet forró érzelmeit Szabooska Mihály meg Csapó Péter tolmácolták sikerült rögtönözött tosztokban.

Egy öreg színész temetése. Nagy József városunkban általános ismert nyugdíjazott öreg színész tegnap délután temettek el. A temetés r. k. gyászszertartás mellett ment végbe. A koporsót a színház elé hozták, hol nagy közönség jelenlétében egy emelvényről Mándok y Béla a következő megható beszédet mondta el: „Tisztelt gyászoló közönség. Megrendülve állok ez egy-

te kötelezettség aól fő menteni akarja, hogy sikeket állítj, mert e bajt nem lehet oiy könnyen elleörözni. Es hogy akad olyan apa, ki nem kívánja, hogy gyermeke a császári palotába kerüljön, onnan van, mert a császár nejei családjaikkal nemcsak hogy személyesen nem érintkezhetnek, hanem minden összekötötést tartoznak megszakítani. Erdékes, hogy a kínai császár a férjeket leányai számára egészen oiyon módon választja ki a zászlósok családjából, mint a feleségeket magának. Csak hogy a császár leendő vejei (tuma) néhány évvel az egybekelés előtt, 13—16 éves korukon, választanak ki es a hatralevő idő alatt a császári palotában taníttatnak és képzeltetnek ki. A „fuma“ választásnál a mongolok előnyben vannak a többi törzsek fölött, mert a mongolok közül körülnek ki leginkább a hü férjek.

To make money.

Ez volt a jelszó, melyért a mult évtizedekben annyira haragudtak Európában az amerikai yankeekre, Mintegy Eurázszerológ éreztek talan már akkor az európaiak, hogy e jelszó az ő halálukat jelenti.
To make money, — pénz csinálni mind-duból! Csak az utálatos amerikai yankek, a megtestesült önzés elve lehet az. Pénz, pénz, — pénz csinálni mindenből; ez az ő elvök, míg a miénk a nemes hazafiság, a magasztos lelkesültség, — s ezzel együtt az édes semmittevése elve volt.
S azok az utálatos yankek, kiknek elve a „to make money“, alig egy század alatt egész föld felszínének 1/3-od részét nemcsak meghódították, hanem valódi hazájukká tették: az amerikai pusztaságokon, melyeken még csak 50 év előtt is a vad buffalók legelész-

szertü ravatal előtt! bánat fogja el lelkem pályatársaim, a régi nak tagjai, kik a mag ját e nemes városban emelték, egyenként tábornak önfeláldozó nek a az élok sorában, mely hivatal volt bor, mely hivatal volt zatiség diadalmas zástatni, mindig szűkebb kitudnek az élok soráztized mulva nem le emlékeztél megmar elmúlt dicsőség sirker a hagyomány megörzi. E egyszerű koporsób nyugszik a magyar sz szammottevő tagja a ré nak! nem volt ő met nek! egyszerű önfeláldo sege, lelkiismeretes s érdemelt! Csak nem szolgalt a debreczeni már agkorra s megörö rtottak a világot jelelyja, melyekért szivá életet kezébe adta a ereszté sorsára a vén lelke. nemes ösztöne, meg, hanem munká minden foglalkozást a Joska“ bácsi, csak — b bászke lelke, — m zettiség szent eszmé s a o a d s á g é r t a z harezban mint nemzet szorult soha könyörül rejtékkel kereste meg szamára a kenyeret, szeg leverte lábáról s m a debreczeni színházi lól élt, s utolsó pill mar elszállandó volt, kik nem hagyták el, koldok róla s nem ha zet szerény napszamos kedves pályatárs! el nyugodjai bekében sok turt lelek! auidj cseu amodot ne zavarja u kis keresztredre minden koszoruját a kegyelet Amn!“ Ezután a t-metőbe kísérték. Ny

Debreczen kolozsvári „Magyar P ban kezdi közzéni a D rosban az E. M. K. E. keuti gyűjtes alkalmá beiratkozott hazafiak n van utcai négy tized eredményét, tünneti fel augusztusban 1878 frt és régiebb tagdíjak cím

Debreczeni Budapest a közteleki van, melyen összesen ezek közt egy debrecz Pál, a gazd. tanintéz bizottság még nem mo zsebb 10 dinnévt a kir ki azt a kézbesítő gr. elfogadta. A kiállítás e

A szilvánek tartási módja. Szavaz s F. G. a következő h hrdtak haza a rétről rvarba kazaliba is rakta vetlen ott a hova kaza vafa volt, a melyen az

tek, melyekre aztán a vadaszlatk, ma vasutakkal rosokká alakították, s százezrei munkálkodva len kitarással az embe tessal az emberiség rej záció utján még rejtel Alig van egy pár ama multja egy századnál voln vissza, s ma utcz világhírástól ragyognak, lett a küllőbuzó vasut bognak.

S náunk? Ali; van városunk 500 évet meg ne halad a gaz és villám villági egyiptoi setéség nem haszorai között a po utak halózata ne volna

Es az ember? Ott, hol már félszatos elv uralkodik, a pénz csinálni mindenbe előitéletköli mezt te lény ahoz a bornirt, k előlétek rabszolgához pában imádják a főnség aztán százezrével esnek tegségnek áldozatul; s sokban meg mindig te templonaiakra, de kiknek fignak meg a templon kiknek 50 éves városai hevernek parlagon, s tü hegyek elpusztulnak az hatasa alatt, mely a ya keresett, s talált mené Vajjon melyik ut csak 100 év előtt is lak

dre mult évi sze-
einök évi jelenté-
Béla olvasott fel,
Jéresi Kálmán felü-
mei hallgatott és
megnyitó beszéde,
olaj ifjúság e leg-
ének, legdrágább
és jövőjét rajzolva
és kellő komoly-
t. A mult évi je-
az Egyet 100
E. M. K. E. nek
őnböző lapot és
ért új könyveket
meg is takarított
kötött könyvvel;
3900 a má-
likor a jelentés
a szavazás, mely
elen étében folyt,
meunyre benne
sságban és annak
száféle fogásában.
a magyar em-
akár a német-
tudták, kik szá-
el a hívek kö-
mar tudták hol
tek érte jó ra-
ha nem akar
ni, meg erővel is
ról is, hogy a lel-
rakozásban una-
és, a kortesón-
gy a baj — jaj-
terjedelmes vö-
A Csapó pártiak
a Vere-isták
ognak közelébe,
aj; tálan Csapó
abb is harmincz-
rt kerekedik a
rül, guonyos han-
Veres Balintnak
ba a Bikaban!
mahoták hozzá,
árdások sem ali-
folyt, de olykor
szavazás, a ár
rózsa harcát
sban megújulni;
küzdött egy-
polgár olyan
ele, mintha csak
hatarozni. Bol-
t. Az eredmény
ska Mihály, esk-
szatív, 4 th. al-
köznyvtár-
szattal a Vere-
A megválasz-
ste a győztes
összes társas
k bőven terem-
tötte, hogy az
th Lajos
est véje. —
sedés hevrerő-
it Szabolcska
kosolták sike-
metése. Nagy
osan ismert
gnap délután
nyaszszertartás
rót a színház
g jelenlétében
Béla a követ-
el: „Tiszelt
é állók ez egy-

széri ravalat előtt! Szivem elszorul! Mely
bántat fogja el lelkemet annak tudatában, hogy
pápatársaim, a régi debreceni szintársulat-
nak tagjai, kik a magyar színészet reputáciá-
ját e nemes városban oly magas színvonalra
emelték, egyenként hullanak el, s e lelkes
tábornak önfeláldozó harcosai rohamosan dül-
nek ki az élok sorából!... A szellemi tá-
bor, mely hivatva volt a művészet s a nem-
zetiség diadalmas zászlóját magasan lobog-
tatni, mindig szűkebb keretbe szorul, harcosai
kidűnnek az élok sorából, s talán egy rövid
évtized múlva nem lesz senki közülünk!...
emlékezetül megmarad egy képesarok, az
elmult dicsőség sirkeresztjéért! — s talán
a nagycsapat megőrizi nevünket az utókornak!
Egyszerű koporsóban egy derék harcosza-
nyuszták a magyar színészetnek! munkás és
szanotévő tagja a régi debreczeni társulat-
nak! nem volt ő meteor a színészet egén!
de egyszerű önfeláldozó munkássága, tehet-
sége, lelkiismeretes szorgalma megtámasztotta
érdemelt! Csak nem két év tizeden át híven
szolgált a debreczeni színiügyet, s midőn
már aggkora s megromlott szervezete leszo-
rtottak a világot jelentő deszkákról, — pá-
lyájá, melyekért szívesen aldozta volna fel
életét kezébe adta a koldusbotot... s ei-
ereszté sorsára a vén katonát!... Tiszta
lelke, nemes ösztöne, bátor színe nem tört
meg, hanem munkát munkára halmozva,
minden toglalkozást megragadott az „Öreg
Joska” bácsi, csak — hogy magát feuttartsa! s
búske lelke, — mely nemcsak a nem-
zetiség szent eszméjért, de a magyar
szabadságért az 1848-49-diki önvédelmi
harokban mint nemzetőr küzdött... nem
szorult soha könyörületre, hanem véres ve-
rejtékek kereszte meg maga s kis családja
számára a kenyeret, s midőn végre a beteg-
ség leverte lábaitól s munkaképtelenné vált, —
a debreczeni színházi nyugdíj-intézet segélyé-
ről élt, s utolsó pillanataiban, midőn lelke
mar elszállandó volt, áldotta azon férfiakat,
kik nem hagyták el betegségében, gondos-
kodtak róla s nem hagyták elveszni a nem-
zet szerény napszáját. Most lsten veled!
kedves pátyatárs! elköltözött hű harcos!
nyugodj! bekébezsokat szenvedtet, sokat
turt lelek! auidj esandene... siri
ámodat ne zavarja meg semmi! egyszerű
kis keresztredre minden evben meghozza majd
koszoruját a kegyelet... és a szeretet...
Am-n! Ezután a holttestet a róm. cath.
temetőbe kísérték. Nyugodjék bekével!

— Debreczen és az E. M. K. E. A
kolozsvári „Magyar Polgár” tegnap száma-
ban közli közöni a Debreczen saab. kir. vá-
rosban az E. M. K. E. javára rendezett háza-
kénti gyűjtes alkalmával adakozó és tagokul
beiratkozott hazafiak névsorát. Ezuttal a Hat-
van utcai négy tizedben eszközölt gyűjtes
eredményét, tünteti fel. Az egylet pénztárába
augusztusban 18787 ft. 98 kr. folyt be újabb
és regibb tagdíjak czimén.

— Debreczeni dinnye a közletlen.
Budapestben a közletelnek most dinnyeállítas
van, melyen összesen 20 termő vesz részt;
ezek közt egy debreczeni is van: Bíró
Pál, a gazd. tanítvány tanára. A bíráló
bizottság még nem mozdott ité etet. A leg-
szébb 10 dinnyét a királynak ajánlották fel,
ki azt a kézbesítő gr. Szapáry minisztertel
elfogadta. A kiállítás hó 20 ikáig tart.

— A szilvák egy sajtóságos el-
tartási módja. Szavahihető egyenlő hallotta
s F. G. a következő kis eseményt. „Sírjut
horadtak haza a rétről s azt mindjart az ud-
varba kazalba is rakták. Az udvarban s köz-
vetlen ott a hova kazalt rakták néhány szil-
vafi volt, a melyen az évben igen szép termés

függött. Megtörtént a sarjurakás alkalmával,
hogy egy szilvával rakott ág bekerült a sarju
közé és senkinek sem jutott észébe azt kisza-
badítani onnét még akkor sem, a midőn a
szilvát leszedték. Ennek következtében ez
bizony ott maradt a sarjban egész tavaszig
a midőn is azon takarmány. — Kazalra került
a sor. S ime ki írja le a csudálkozást, a mint
a felszabadult ágon a legszebb állapotban levő
szilvák csüngtet rajta. A sarju között igen
jól telettek ki a szilvák s ki tudja nem volt-e
ez a természet ujmutatása arra nézve, hogy
mi is azt utánozra, szilvát sarjban teletts-
sünk át!?

— Dr. Bárány József a helybeli izr.
hitközség magyar hitszónoka a ma délutáni
vonattalérkezett Debreczenbe. Az indulóhá-
nál hívei igen nagy számmal várták és lelke-
sen fogadták. A helybeli izraeliták legtekin-
télyesebb férfiai mind ott voltak. A fiatal
hitszónok hosszú kocsisortól kísérve az indu-
lóláhtól egyenesen a sz. anna utcái imabáz-
ba ment, hol a beiktatás azonnal megtörtént
Meste tiszteltére a „Koroná”-ban bankett lesz.

— A kereskedelmi akadémián is
élénk választás folyt le tegnapi. Akkor ala-
kult meg ugyanis a tanulói ifjúság önképző
társulata, einökké választatvan 12 szótöb-
séggel Hajdu Istvan III. hallgató, Goldberger
Sámuel szintén III. éves ellenébe.

Husarak.
megállapítva bejelentve 1886 szept. hó
15-től szeptember 22-ig

30—36 kr. Rác Györgynéi Czegléd-
utca 2599 sz. alatt.

32 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca
587 sz. alatt.

36 kr Rác Györgynéi Csapó-utca 10
sz. a. Rózsátr 10 szám alatt.

44 Magyar Gábornál Piac 1-ső szék-
ben, valamint a három izraelita székben a
piacon. — Minden többi. bejelentett 26 mé-
szárszékben pedig 40 kr.

Jegyzet: Magyar Gábor három
székében 1 kiló has nyomtaték nélkül 8 krral
drágább.

Debreczen 1886. szept. 14-én.

A kolera ellen.*)

Itaunk tiszta, jó és szerves alkatrésze-
ket éppen nem tartalmazó vízből továbbá
borból és jól kitorrott sörből, vagy ásvány-
vízből álljon.

Azon egyéaknek pedig, kik sokat utaz-
nak, és bort epen nem isznak, különösen
ajánljuk, hogy az egyes álmásokon a vizet
tisztan soha se igyák, hanem mindig borral
keverve. Ugyanezt ajánljuk az aratóknak
és minden más mezel munkasnak is.

Az árnyékszék, pezegődrök, s a trá-
gyadombok közelében fekvő kutak vizét inni
nem szabad.

Igaz, hogy ezt könnyű kimondani, de
most mar az a kérdés, hogy miképen intéz-
kedjünk ott, a hol az ilyen kutak egyéb
tekintetben lézagptólok s csak az ivásra
nem alkalmasok?

Ilyen esetekben a vizet is desin-
ficiálni kell.

Nem eléggé ajánlható, hogy a tisztasá-
ra mindenki a legnagyobb gondot fordítsa.
Tanácsos a lakásokat naponként több-
*) Az országos egészségügyi bizottságnak „Ho-
gyan kell desiniciálni” című művéből.

szőr szőlőzetni s a fehérruhákat és ágyne-
müeket gyakran változtatni.

Igen ajánlatos továbbá a fürdés s gya-
kori mosakodás, természetesen a kellő ova-
tosság mellett. Az emberi testnek tisztán
tartása és edzése, a szervek ellenállását je-
lentékenyen emelik a járványal szemben.

A ruházat megválasztásánál az időjárás
az irányadó. A ruházatnak olyannak kell
lenni, hogy a testet szükség esetén minden
meghűléstől megóvja.

Különös gondot kell forditanunk a lábak
és az altest meleg tartására.

Kolerajárvány alkalmával, hűvösebb idő-
ben tanácsos az altesten flanel has-
övet hordozni.

Kerülnünk kell a kicsapongásokat, az
éjjeli tivornyákat, az iszákosságot s minden
kimerítő munkát. Orakodjunk továbbá minden
lelki rázkodástól, feleslemtől és a la-
talan aggodalomtól, mert ezek ek-
nek a szervezet gyengítésére
szintén jelentős befolyásuk
van.

Szóval, arra törekedjünk, hogy ne csak
az utcazók, közterek, udvarok, lakások, ár-
nyékszék stb. legyenek tiszták, hanem hogy
a kellő táplálás és testünk kifogás-
talan tisztántartása a következté-
ben, egészségesek és erősek legyünk.

Erre vonatkozólag ismételtén kell hang-
súlyoznunk, hogy a kolera kitérése alkalmá-
val a szegény, munkás nép nyomorúságának
enyhítése és a járványtól való megkímélése
véget le vesés a te a o s z t ó intézeteket
és népkönyvtárakat szerveznünk, hogy
azok legalább a legszükségesebb tápláló
szereket kaphassák.

A kolerajárvány alkalmá-
val a legkisebb hasmenésekre
is kiváló gondot kell fordita-
nunk.

A gyomornak és beleknek csekély bán-
talma is jelentékenyen fogékonytá teszi a
szervezetet a kolera bacillusok felvételére. Az
ily esetekben, de különösen a hasmenések
alkalmával, míg a házhoz orvos érkezik, cze-
szerű ha az illető egyének ágyban maradnak
és csokoládét, makkvadét, vagy esetleg langyos
jó vörös ő bort isznak a belek átmelegítése
szempontjából.

Ha azonban a kolera, az óvó rend-
szabályok ellenére is kitört, azt nem s-
zabad eltitkolni, hanem a jár-
ványbizottságnál haladéktal-
anul be kell jelenteni, hogy a
járvány elfojtására és elszigetelésére, még
idejekorán minden lehető meg lehessen
tenni.

Mindent el kell követni továbbá, hogy
a kolera bacillusokat tartal-
mazó ürülékek és hányás, a
lehetőleg legjobban és leggyorsabban meg-
semmisíttessenek, illetőleg pontosan desin-
ficiáltassanak.

Csak az a számalomra méltó s kétségbe-
ejtő körülmény, hogy a szegény emberek
szűk, dohos, piszkos lakásaiból a kolera-
ürülékeket nem lehet a kívánatos gyorsasá-
gal eltávolítani és pontosan desiniciálni.

Ebben rejlik aztán annak az oka, hogy
a mindentől társadalmi nyomorúsággal küzdő
egyéneknél miért terjed olyan rohamosan
a kolera, főleg pedig azoknál, kiknél alig
hogy megvanak a legszükségesebbek, nem-
hogy kellő mennyiségű fehérruhájuk és ágy-
neműjük volna. Így aztán a koleraürülékek
által beszenyezett ruhák felelésére még
gondolnunk sem lehet.

A kedvező anyagi körülmények között
élő egyének sorsa egészen más. Nekik meg
van a tiszta, jól szellőztet lakásuk, jól ki-
öblíthető árnyékszékük, továbbá módjukban
vann a koleraürülékek által beszenyezett fehé-
ruhákat és ágynevmüeket azonnal változtatni
és desiniciálni s a beteget tiszta ágyba fek-
tetni, és gyors orvosi segélyben részesíteni.

A koleraürülékek tartalmazó árnyé-
szék közelében levő kutak vize nemcsak
az ivásra rossz, de azonnívül a járványt is
tovább terjeszti.

Az egyéni óvó rendszabályok közül
meg kell még végül említeni azt is, hogy
azon házat, hol a kolera kitört,
tökéletesen el kell szigetelni,
a rokonok és más egyének látogatását pedig
lehetőleg korlátozni.

A ház többi lakói pedig, a mennyire
csak a körülmények megengedik, már ideje-
korán meneküljenek az illető házból, sőt ha
lehetőséges, még a várost is hagyják el.

Nem csekély gondot kell még arra is
fordítani, hogy a butorzat csak a
elkerülhetetlenül szükséges
tárgyakból álljon az olyan szobákban,
a hol kolerabeteg fekszik.

A kolera kitéréseig elegendő, ha
a csatornákat, pezegődröket, pissoirokat,
trágyadombokat stb desiniciáljuk.

Ha azonban már kitört, akkor a most
felsoroltakon kívül desiniciálendő a kolera-
beteg szobája, fehérruhái és ágynevmüi és
minden a kolerabeteg közelében fekvő tárgy.

Azon szobát, hol kolerabeteg fekszik,
naponként többször kell szellőztetni.

A kolerabeteg piszkos ruháit kirázni
vagy kiporozni nem szabad, hanem az ürü-
lékek által beszenyezett fehérruhákat és
ágynevmüeket azonnal be kell tenni kali-
szappanlugot vagy gyenge szublimat-oldatot
tartalmazó faedénybe s csak pár órai ázta-
tás után szabad azokat mosásba adni.

A kolerabeteg fehérruháival való bá-
nás mód nagy óvatosságot követel.

Legtanácsosabb volna ezeket azonnal meg-
égetni. E kívánság azonban a fekérruhák
drágasága miatt vajmi ritkán lehet teljesé-
désbe, s így alig marad más hátra, mint hogy
azokat előzetes desinfectió után adjuk mo-
sásba.

A kolerabeteg fehérruhái kimosásának
pontos orvosi utasítás és ellenőrzés mellett
kell történie és egyuttal szigorúan kell intéz-
kedni, hogy azon helyekről, hol a kolera
dühög, semmiféle piszkos fehér- és más ru-
hanemüeket vasutakon és hajókon ne lehessen
más helyre szállítani.

A kolerabetegekkel foglalkozóknak lel-
kökre kell kötni, hogy mielőtt elhagyják a
beteget, jól mosakodjanak meg, ruházata-
kat pedig karbolsavgőzzel desiniciálják.

Igen czélszerű, ha a kolerabeteg szobá-
jában chlormeszet vagy vala között jódot
tartunk.

A kolerabeteg ágyának egyszerűnek kell
lenni, — ha lehet vaságyának.

Az ágybeli legyen szálmazsákból, még
a jobb módusknál is, mert ennek elégetése
nem kár, ha pedig matrácot használnak, ara
tanácsos kautsuklepedőt teríteni, s csak erre
aztán a vászonlepedőt. A párnákat legjobb
szecskával megtölteni.

A kolerabetegek ürülékei-
nek megsemmisítése a legsür-
getősebb feladatok egyike. Ep-
pen ezért a legszigorúbban kell arra ügyelni
hogy a koleraürülékek előzetes fertőtlenítés
nélkül ne jussanak az árnyékszékbe.

Az ürülékek desinfectiójára czélszerű a
karbolsav, továbbá a sósav és kénsav 5—10%
oldata vagy a chlormész. Ugyanezen eljá-
rást kell alkalmazni a szobában levő árnyé-
székknél is. Ezeknél még az ürülékhez, a
most nevezett savoldatokon kívül szén- és
fűrészpor, vagy finom homok is keverhető.
Az ürüléket a beteg szobájából a beszenyéz-
zett fehérruhákkal együtt a lehető leggyor-
sabban kell eltávolítani.

Nyitott földárnyékszékbe czélszerű
az ürülékeknek carbolsavval történt előzetes
desinfectiója után, még kénsavat vagy sósa-
vat önteni, vagy fűrész- és szénporból álló
keveréket adni.

A szublimát oldat földárnyékszék
fertőtlenítésére kitűnő, de városokban, hol a
tér szűke miatt az árnyékszék és kutak
legtöbbször szomszédosak, az árnyékszékbe
önteni nem tanácsos, mert lassankint a
kutakba átszivárogva, megmérgezi
azok vizét.

Az ürülékek desinfectiója akkor tekint-
hető tökéletesnek, ha azoknak sav-
nyu chemiai hatásuk van. Ezt leggyorsab-
ban az által tudhatjuk meg, mikor a kék
lakmusz papír a bemártás után elveszti szí-
nét és megvörösedik.

A szegény emberek földes szobáit na-
gyobb mennyiségű száraz homokkal kell be-
hinteni s a piszkolás után újjal feleserélni.

Egy házban sem szabad a koleraete-
meket 24 óránál tovább tartani. Ezen idő
alatt is szükséges azokat szublimat oldatba
ártott vászondarabokkal betakarai, vagy
pedig a szobában, hol a koleraban elhalt
egyének holtteste van, chlór vagy kénsav
gőzt fejleszteni. A koleraaban elhalt egyének
koporsóiba chlormeszet kell hinteni és azokat
mely sírba helyezni.

Kolerajárvány alkalmával
a jó, tiszta ivó viz megbecsül-
hetetlen. Ha tehát a viz rossz és
szerves alkatrészeket tartalmaz, ezt szintén
desiniciálni kell.

Ez a következőleg történik: a) A gya-
nus vizet fel kell forralni. Ez által a fertőző
bactériumok elpusztulnak.

A forralás után mielőtt a vizet megin-
nók, vagy frissen kiizitott durva szünporon,
vagy finom kavicsrétegen, vagy e czélra
készült anyag edényen szűrjük meg. A kole-
raürüléket tartalmazó árnyékszék közelé-
ben fekvő kutak vizét csak is így szabad
ivásra használni. A fött viz, igaz, hogy izet-
len, de ezen a levégővel való összerázás után
segíthetünk. b) A zavaros vizet, mielőtt
meginnók, finom kavics réteg felé kell önteni,
vagy pedig azt tiszta jegeceze szódvál ke-
verni — 12 liter vízre 4 gm. jegeceze szóda
veendő — s 12 órai állás után a fentebb el-
mondott módon, vagy pedig szén és kavics
rétegen megszűrni.

(Vége köv.)

Legujabb.
A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.

BUDAPEST, szeptember 16. A ko-
lera habár lassan is, de még mindig ter-
jed. Tegnap déltul ma délig hivatalos
jelentés szerint Budapesten kolerinben
megbetegedett öt, kolerában kettő, és
kolera nostrásban két ember. Meghalt
kolera-nostrásban egy, kolerában pedig
egy ember. Szeptember 12-től ma délig
összesen 39 betegedési eset közül 15
haláleset fordult elő. A járvány kihar-
colása ellen minden intézkedés megté-
tetett.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

UNGER ANTAL

vaskereskedése
Budapest, Petőfi-tér 4. szám görögépület,
ajánlja a legnagyobb raktárát
vaskályhákban
fa, kőszén, coaks fűtésre alkalmazva.
Meidinger-féle töltő és szabályozó kályha, újonnan leszállított áron.
Friedlandi slaku töltő és szabályozó kályha gyári áron.
Kandalló kőszőrű, esiszolt és fényezett márványlapokkal.
Takaréktűzhelyek közönséges fa- és szabadalmazott kőszén és coaks
fűtésre alkalmazott.
A kályhák pontos rajza valamint árjegyzékek kívánatra ingyen és
bérmentve küldetnek.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

Kitünő faj tavaszig eltartható
valódi válogatott
rózsa-burgonyát

ajánl
100 kilonként 1.60 krért.
Thill J.
fűszer-, festék- és lisztkereskedése
DEBRECZENBEN, nagyhatvan utca 1517.

Brünni kelméket

elegans
**őszvi vagy téli
öltözetekre.**
3.10 méter kitévő szelvényekben mindegyik
éppen egy férfi öltönyre elég. frt 4.80
igcn finom, frt 7.75 legfinomabb,
frt 10.50 legeslegfinomabbat
valódi gyapjuszövetből
Palmerston és Boy téli kabátokra méterje
frt 2.50 egész 5 frtig. — Loden frt 2.25
egész 3 frtig. Női posztók méterje frt 1.25
kriól 2.50 krig, megküld bárkinek is pósta
utánvét mellett:
Feintuch-Fabriks-Niederlage
SIEGEL-IMHOF
BRÜNN

Nyilatkozat: A fentebbi czég szövetei
szilárd és izésteles kivitel valamint kivált-
képpen tartóság által tűnnek ki. Ezek elis-
mert megbízható szilárdsága és rendkívül
munkaképessége egyszeresmind az iránt is
kezeséget nyújt miszerint csak a legjobb
áru s pontosan a választott minták szerint
lesz szállítva. Kívánatra fentebbi raktár min-
tákkal ingyen és bérmentve szolgál.

Moretti.

Újdonság ékszerekben!

A gyönyörűen kivitt s legujabb
Moretti (négerfőkkel díszített) ékszerek
legnagyobb választékban

Löfkovits Arthur és Társa
órák és ékszerésznél kaphatók.

DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta tőszomszédságában.

A LEGJOBB cigaretta-papír

a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cawley és Henrytől Párisban.
Utánzásoktól mindenki óvatik.
Ezen papír Dr. Pohl J. J., Dr.
Ludwig E., Dr. Lippmann E. bécsi egye-
temi vegyészeti tanár urak által legjob-
ban ajánlatik, és pedig kitünő minőség-
határozott tisztasága miatt, és mert an-
nak semmiemlék egészségre ártalmas kel-
lek nincs hozzáadva.
500 ARTELLES
FAC-SIMILE DE L'ARTIGERIE 17, rue Bérenger, 4 PARIS

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legujabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZÉCHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatok hivatalos nyomtatványok
MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok,

bábi meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabban árakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Szerkesztőség és ki-
adás helye: Széchenyi-utca SIMON-ház
kereskedésével szem-
ben.
HIRDETÉMÉNYEK
előzetési pénzek és a kiadás
valamint a lap szellemi r-
minden k ö z l e m é n y e k s
Bérmentetlen levelek csak is
fogadtatnak el.

XIII. évfoly

Ellentétes ve

Meg szoktuk m-
e lenzünk előtt a m-
haszontalanabb korm-
Nem is vigasztalhat
szemben csak az a t-
Európában egyetlen
ellenzék az ő kormán-
ugyan ezt a vádat ha-
dig azt hinné valaki.
csak is a mai kormán-
ják az ellenzékiek, ár-
nünk, hogy a mióta ke-
van és volt, az óta a
meg van és volt, d ez
a kormányt mindig a
váltotta fel, amely v-
szán éppen olyan vád-
mint amilyen vádolt
melyet ő tett azzá. Ha
világon felhangzó vá-
egy egy kormánynak
bet, az, a részrehajtat
külföld itélete, me y a
mánnyal szemben uni
elismeréssel viselt-tik
után Tisza Kálmánt t-
leghatalmasabb minisz-
magyar nemzet élén,
lyást gyakorol. Annál
misább n sivalkodik k-
nagy z-nekarából ed
ama pikula szörű vék-
mise nagy mise, Tisza
míg a másik pillan-
gyujt, s xör azt h-
Kálmán oka mindenne-
akarnia kellene és ugy
a mint ő füttyöl.

Nos hát az ele-
tulzából a másikba e-
lettel legyen mondva,
gyar és nem csak a
kiek, mi is ilyenek vol-
hogy mint kormánypá-
mai ellenzék, mint a n-
s minisztere nőekkel szer-
esz-e a kü föld elisme-
Tisza Kálmánnal s-eu
lomban fognak-e ki ör-
szes tagjai mint most
tatván, hogy a birod-
csak is a magyar ér-
amely érdek mellett a
országainak és nemzeti
pülnek. Hogy a birod-
akarat van ma, a Tisza
befolyását a magyarok
is ki tudja zsákmányol-
Nos hát mi nem te-
sajtóval. Eppen oly tul-
birodalmi sajtó ezen jaj
befolyásának nagyi-ás-
tartjuk az ellenzék s
es a Tisza befolyásána-
nek tagadását s csak an-
hogy érdek és párt szer-
a kettő. A birodalmi s-
izgat, amely Tisza mie-
dalom tulsó feének val-
gy a küszöbön álló ki-
e leuben a magyar el-
előre tudja: „hogy a gy-
Tisza Kálmán mindent
kárára, csak miniszter el-
Hogy mind-e vád-
mi nem? hát van u-
politikusa az országnak
ezt itélni; mi pedig est-
megjegyezni, hogy Kosut
lommal oda nyilatkozott:
nem szabadíthatja fel
Tisza Kálmán ugyan s